

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **F. H.**, zast. Mgr. Petrou Pospíšilovou, advokátkou se sídlem v Brně, Cihlářská 19, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy České republiky**, se sídlem v Praze 1, nábreží Ludvíka Svobody 12, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2005, č. j. 8 Ca 161/2004 - 53,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2005, č. j. 8 Ca 161/2004 - 53 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále také „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadl shora uvedený rozsudek městského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva dopravy, odboru veřejné a kombinované dopravy, ze dne 8. 6. 2004, č. j. 30/2004-140-STSP/2. Žalobou napadeným rozhodnutím bylo změněno prvostupňové rozhodnutí odboru dopravy Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 14. 4. 2004, č. j. JMK 8293/2004 OD/Mu, o uložení pokuty ve výši 50 000 Kč podle ustanovení § 35 odst. 1 písm. f) zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě (dále též „zákon o silniční dopravě“). Prvostupňový orgán uložil pokutu za to, že stěžovatel v rozporu s § 5 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou a silniční osobní dopravu (dále též „přepravní řád“), vydal dne 8. 3. 2004 na lince 840710 B. n. P. – T. – B. – K. – Ch. – P. – B. p. H. na spoji č. 1 této linky jakožto dopravce ze svého výdejního zařízení jízdenek takovou jízdenku, která neobsahovala cílovou stanici nebo přepravní pásmo. Žalovaný změnil toto rozhodnutí tak, že vypustil z odůvodnění 2. a 3. odstavec na straně 8 jeho písemného vyhotovení.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), namítá tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky městským soudem. Dále stěžovatel namítá, že i kdyby byla věc právně posouzena správně, je pokuta, kterou mu správní orgán udělil, nepřiměřená, neboť při stanovení její výše nebyly zváženy všechny relevantní okolnosti. Soud pak nejenom tyto podmínky řádně nevážil, ale ani pokutu nemoderoval, ač žalobou bylo poukazováno i na sociální dopad pokuty – tím fakticky stěžovatel vznáší i kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. – tedy konkrétně vadnost postupu soudu.

Nesprávnost právního posouzení spatřuje stěžovatel v tom, že jízdenky jím vydávané splňovaly náležitosti vyžadované přepravním řádem. Obsahovaly totiž nástupní stanici a cenu jízdenky. Stěžovatel namítá, že ve vozidle byl vyvěšen ceník, přístupný všem cestujícím, z něhož bylo možno zjistit, ve kterých stanicích může cestující vystoupit. Právě cenou jízdenky (která na jízdence byla řádně vyznačena) bylo – dle názoru stěžovatele – určeno přepravní pásmo. Tímto způsobem určené přepravní pásmo považuje stěžovatel za přípustné z právního hlediska, neboť tvrdí, že termín „*přepravní pásmo*“ není v žádném právním předpise definován, tím méně je zakázáno označovat přepravní pásmo způsobem, který stěžovatel zvolil. Zmíněný způsob nepovažuje ani za rozporný s právní jistotou cestujících, neboť z jejich hlediska je nutné, aby bylo jednoznačně určeno, odkud a kam se bude realizovat přeprava – ve zde uvedeném případě jsou dle stanoviska stěžovatele o těchto potřebných informacích cestující zpraveni právě údaji o nástupní stanici a ceně. Rovněž výše pokuty je dle názoru stěžovatele nepřiměřená, neboť její výše mohla mít pro jeho podnikání likvidační charakter (v žádosti o osvobození od soudního poplatku, která byla připojena k žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, uváděl stěžovatel rozhodné skutečnosti o svých majetkových a sociálních poměrech). Stěžovatel tedy uvádí, že městský soud nesprávně nepřihlédl k těmto skutečnostem ve své úvaze o (ne)využití moderačního práva. Za excesivní považuje výši pokuty také kvůli tomu, že provozoval dopravu toliko jedním autobusem a není mu známo, že by svým výše popsáním jednáním způsobil nějakou škodu. Dále stěžovatel uvedl, že strojky, které dopravní úřady doporučovaly pro tisk jízdenek, byly pro něj finančně nedostupné. Z těchto důvodů se stěžovatel ve své kasační stížnosti dožaduje toho, aby Nejvyšší správní soud vydal rozsudek, kterým zruší napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátí k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že ve vnitrostátní linkové dopravě, kterou provozoval stěžovatel, se nejedná v žádném případě o přepravní pásmo, neboť stanovení ceny jízdného podle přepravních pásem přichází v úvahu pouze v dopravě městské a příměstské provozované v rámci městské dopravy, jak to vyplývá i z ustanovení § 4 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 388/2000 Sb., o jízdních řádech veřejné linkové osobní dopravy. Žalovaný ostatně poznamenává, že jízdenky vydávané stěžovatelem údaj o přepravním pásmu beztak neobsahovaly. Dále žalovaný dodává, že ve veřejné linkové osobní dopravě, která není městskou autobusovou dopravou, zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, vyhláška č. 388/2000 Sb., o jízdních řádech veřejné linkové osobní dopravy, vyhláška č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou a silniční osobní dopravu, a výměr ministerstva financí č. 01/2004 obsahují pouze pojem „*zastávka*“, nikoliv pojem „*přepravní pásmo*“. Dle názoru žalovaného tak dopravce nemá možnost výkladu ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) přepravního řádu, které stanovuje povinné údaje na jízdenkách, ve vztahu k pojmu, který předpisy pro jím provozovaný druh dopravy neobsahují. I výši pokuty shledal žalovaný přiměřenou, když na jedné straně k tíži stěžovateli přičítá to, že vadné jízdenky vydával

opakovaně a navíc přes upozornění o tom, že jedná protiprávně, na straně druhé vychází z toho, že závažnost protiprávního jednání dopravce je snížena malým rozsahem provozované dopravy. S ohledem na výše uvedené navrhuje žalovaný, aby byla kasační stížnost jako nedůvodná zamítnuta.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního a soudního spisu krom již uvedeného především zjistil, že dne 8. 3. 2004 dva pracovníci odboru dopravy Krajského úřadu Jihomoravského kraje (dále též „dopravní úřad“) vykonali v souladu s ustanovením § 34 zákona o silniční dopravě státní odborný dozor na lince provozované stěžovatelem. Během něj bylo mj. shledáno pochybení ze strany stěžovatele, který řádným způsobem neoznačil vydané jízdenky, jelikož ty obsahovaly toliko údaj o výchozí stanici, nikoli již údaj o cílové stanici či přepravním pásmu. Na základě uvedených zjištění konstatoval dopravní úřad ve svém rozhodnutí ze dne 14. 4. 2004, č. j. JMK 8293/2004 OD/Mu, naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 35 odst. 1 písm. f) zákona o silniční dopravě a zároveň stěžovateli uložil pokutu ve výši 50 000 Kč. Při stanovení výše pokuty vycházel dopravní úřad zejména z následujících úvah: nemožnost identifikace, kam se cestující přepravuje, tudíž ztížená možnost kontroly dodržení tarifu, smluvních přepravních podmínek a přepravního řádu, snížení právní jistoty cestujících a absence možnosti použít jízdenku jako uznatelný daňový doklad. Na výši pokuty mělo vliv také to, že již jednou (dne 25. 8. 2003) bylo u stěžovatele stejné pochybení zjištěno, na což byl upozorněn dopravním úřadem dopisem ze dne 26. 8. 2003, č. j. JMK 24961/2003 OD/Mu. Dopravní úřad rovněž plošně upozornil všechny dopravce provozující veřejnou linkovou dopravu osob na území Jihomoravského kraje (tedy včetně stěžovatele), že někteří z nich nedodržují předemtná ustanovení o povinných údajích na jízdenkách, přičemž je vyzval, aby nejpozději od 1. 1. 2004 zajistili nápravu (přepravní řád, který tyto náležitosti vyžaduje, přitom vstoupil v účinnost již 1. 7. 2000). Dopravní úřad na druhé straně přihlédl k tomu, že stěžovatel provozoval jedinou linku.

Proti výše uvedenému rozhodnutí dopravního úřadu podal stěžovatel odvolání. Napadené rozhodnutí žalovaný změnil rozhodnutím ze dne 8. 6. 2004, č. j. 30/2004-140-STSP/2, přičemž změna se týkala pouze důvodů prvostupňového rozhodnutí. Žalovaný vypustil z odůvodnění rozhodnutí dopravního úřadu odstavec, v němž bylo konstatováno, že stěžovatel nedodržoval povinnost výdeje řádných jízdenek po dobu téměř 4 roků (tedy ode dne účinnosti přepravního řádu), neboť tato skutečnost nebyla ve správním řízení nikterak zkoumána ani prokazována a zakládala se jen na domněnce. Rovněž byl z odůvodnění vypuštěn odstavec, v němž se uvádí, že vydávané jízdní doklady jsou pro dopravní úřad neakceptovatelné, jelikož dopravní úřad je při posuzování náležitosti jízdního dokladu vázán pouze příslušným právním předpisem a nemá možnost o akceptovatelnosti jízdního dokladu vést další úvahy.

Městský soud napadeným rozsudkem zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného (když ovšem nepřesně konstatoval, že jím *bylo zamítnuto* žalobcovo odvolání), neboť dospěl k závěru, že právní posouzení žalovaného bylo správné. Ze vzorků jízdenek dovodil městský soud, že tyto neobsahovaly předepsané povinné údaje. Podle názoru městského soudu zde nelze akceptovat argument žalobce, že cílovou zastávku si může každý cestující zjistit porovnáním údajů o výši jízdného na jízdence a na veřejně přístupném ceníku jízdného. Jízdenka tedy musí – dle právního názoru městského soudu – obsahovat kompletní předepsanou informaci, přičemž splnění této povinnosti nemůže dopravce obejít tak, že cestujícím umožní získat informaci dedukcí z dalších zdrojů. Proto městský soud považoval za nedůvodný argument ohledně přepravního pásma, neboť bez ohledu na to,

zda v rámci vnitrostátní linkové dopravy se tento pojem použije či nikoliv, je evidentní, že žalobcem vystavované jízdní doklady neobsahovaly ani tento údaj, tedy byly zcela bez vymezení přepravního pásma. O návrhu stěžovatele na moderaci výše uložené pokuty (§ 65 odst. 3 s. ř. s.) rozhodl městský soud tak, že mu nevyhověl. Městský soud zde především zkoumal, zda za zjištěné porušení zákona o silniční dopravě (městský soud sice zjevně omylem uvádí „*zákona o vysílání*“, fakticky ovšem zkoumá správně, zda došlo k porušení zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě) lze vůbec uložit pokutu a zda byla žalobci uložena ve výši zákonem dovolené. Městský soud dospívá k závěru, že pokuta byla uložena na základě zákona a v jeho mezích. Za správné považuje městský soud i odůvodnění pokuty správním orgánem, který přihlédl k závažnosti, významu a době trvání protiprávního jednání a k rozsahu způsobené škody. Dále městský soud uvedl, že stěžovatel sám v žalobě neuvedl nic o tom, z jakých důvodů považuje výši pokuty za nesprávnou, neodůvodněnou či nepřiměřenou. Městský soud tedy rozhodoval jen o tom, zda výše pokuty odpovídala zákonným hlediskům (§ 36 odst. 2 zákona o silniční dopravě), tj. závažnosti, významu, době trvání protiprávního jednání a rozsahu způsobené škody.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem městského soudu, že v souzené věci není sporu o skutkovém zjištění věci, nýbrž o právní kvalifikaci. Přepravní řád stanoví v § 5 odst. 1 písm. b), že jízdenka pro jednotlivou jízdu obsahuje nástupní a cílovou stanici nebo přepravní pásmo. Stěžovatel nepochybně dostal své povinnosti vydávat jízdenky s vyznačenou nástupní stanicí. Nelze se ale ztotožnit s jeho názorem, že nebylo třeba vyznačení cílové stanice, když jím vydávané jízdenky obsahovaly přepravní pásmo. Stěžovatel se domnívá, že cenou jízdenky, která byla vždy na jízdence vyznačena, bylo vymezeno i přepravní pásmo, neboť jej každý cestující mohl zjistit dle ceníku, který byl ve voze všem přístupný. Dopravci jistě nelze upřít právo vyznačit přepravní pásmo na jízdence způsobem, který uzná za vhodný, není-li stanoven právním předpisem. V daném případě však údaj na jízdence neobsahoval přepravní pásmo vůbec, obsahoval jen určitý návod, jak přepravní pásmo určit z ceníku ve voze. Jízdenku je však nutno posuzovat jako samostatný cestovní doklad, přičemž z jízdenek, které vydával stěžovatel, nebylo možno bez dalšího zjistit ani cílovou stanici, ani přepravní pásmo. Takové jízdenky nevyhovují dikci předmětného § 5 odst. 1 písm. b) přepravního řádu. Údaj o výši jízdného je samostatným nezbytným prvkem podle § 5 odst. 1 písm. c) přepravního řádu a údaj o cílové stanici nebo přepravním pásmu jím být nahrazen nemůže. Smyslem povinných náležitostí jízdenky podle písm. b) je především poskytnout cestujícímu z jediného jízdního dokladu zjistitelné údaje o tom, kam až má zakoupenou přepravu, eventuálně mu poskytnout snadno prokazatelný doklad za účelem proplacení cestovních náhrad či poskytnout uznatelný daňový doklad.

Nejvyšší správní soud se však – narozdíl od městského soudu – nespokojil s konstatováním, že není-li přepravní pásmo na jízdence vydané stěžovatelem náležitě vyznačeno, není se již třeba zabývat otázkou, zda se údaj o přepravním pásmu týká toliko dopravy městské a příměstské provozované v rámci městské dopravy, anebo zda údaj o přepravním pásmu je relevantní i ve vnitrostátní linkové dopravě, kterou provozoval stěžovatel. K této otázce poznamenává Nejvyšší správní soud, že termín „*přepravní pásmo*“ je výrazně matoucí. Tento pojem není užíván – krom přepravního řádu – žádným dalším právním předpisem, není ani pojmem běžně užívaným. Žalovaný v dané věci tvrdí, že hovořit o přepravním pásmu má smysl jen v městské dopravě a dopravě příměstské provozované

v rámci dopravy městské, přičemž se dovolává znění vyhlášky č. 388/2000 Sb., o jízdních řádech veřejné linkové osobní dopravy. Ta ovšem ve svém § 4 odst. 1, který stanoví obsah jízdního řádu městské autobusové dopravy, mluví pouze o tarifním pásmu, nikoliv o pásmu přepravním [písm. d) tohoto ustanovení]. Přepravní řád sám na některých místech mezi městskou autobusovou dopravou a jinou autobusovou dopravou rozlišuje – např. § 4 odst. 3 písm. b), kde je výslovně řečeno, že se cestující v městské dopravě neprokazuje dokladem o zaplacení místenky. O nepoužitelnosti přepravního pásma pro vnitrostátní autobusovou dopravu však přepravní řád nehovoří. Z logiky věci přesto plyne, že tarifní pásmo a přepravní pásmo mají být výrazy se shodným obsahem. Nejvyšší správní soud se domnívá, že následky z ne zcela jasných znění citovaných vyhlášek by neměl nést stěžovatel. Za klíčové z hlediska souzené věci považuje Nejvyšší správní soud to, aby se cestující ve vnitrostátní linkové dopravě z údajů na jízdence dozvěděl vždy (tedy i později mimo vůz), odkud a kam cestuje (eventuálně cestoval), ať už výslovným údajem o nástupní a cílové stanici či prostřednictvím jakéhosi přepravního pásma. Pokud by tedy na jím vydávané jízdence přepravní pásmo označeno bylo – teoreticky např. tím, že by údaje, které obsahoval ceník umístěný ve voze stěžovatele, obsahovala jízdenka sama – pak by stěžovatel měl ve věci úspěch i podle namítaného § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V souzeném případě tomu tak ovšem nebylo.

Konečně ve věci výše pokuty, jež je stěžovatelem namítána jako nepřiměřeně vysoká, konstatuje Nejvyšší správní soud, že uložení pokuty v mezích zákonných podmínek je součástí posouzení zákonnosti přezkoumávaného správního rozhodnutí. Soudní řád správní ovšem i za situace, kdy správní orgán zákonné meze nepřekročil a výši pokuty řádně zdůvodnil, dává soudu zvláštní oprávnění moderovat výši pokuty. To vyplývá z ust. § 78 odst. 2 s. ř. s., podle něhož *rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě*. Znamená to, že úvaha správního orgánu o výši pokuty může být v tomto případě nahrazena úvahou soudu (jedná se o prolomení kasační zásady správního soudnictví).

Zákon o silniční dopravě ve svém § 36 odst. 2 pro správní uvážení v otázce výše pokuty stanovuje kritéria závažnosti, významu a doby trvání protiprávního jednání a rozsahu způsobené škody. Význam stěžovatelova protiprávního jednání byl posouzen správně, když bylo konstatováno, že tento nebyl příliš vysoký, neboť stěžovatel provozoval jedinou linku. Rovněž doba protiprávního jednání byla posouzena správně - vytýkané nedostatky se u stěžovatele vyskytly již při kontrole dne 25. 8. 2003, shodné nedostatky pak byly opětovně objeveny při kontrole dne 8. 3. 2004. Při odůvodnění výše škody, kterou stěžovatel svým jednáním způsobil, se však nelze spokojit s konstatováním městského soudu, že jednání stěžovatele „*může mít dopad na daňové zájmy cestujících*.“ Naopak je potřeba vycházet z toho, že nebylo zjištěno, že by stěžovatel svým jednáním způsobil jakoukoliv konkrétní škodu, přičemž i kdyby se tak stalo, byla by tato škoda zajisté nízká. Ani závažnost protiprávního jednání stěžovatele nebyla posouzena korektně. Ustanovení § 35 odst. 1 zákona o silniční dopravě obsahuje skutkové podstaty správních deliktů, za něž lze udělit pokutu až do výše 100 000 Kč. Mezi nimi je nepochybně řada závažnějších [zejm. dle písm. d) – užití vozidel, od jejichž technické prohlídky a měření emisí uplynula doba delší, než stanoví zvláštní právní předpis] než pochybení dle písm. f) – nedodržení ustanovení přepravního řádu. I delikty proti přepravnímu řádu mohou být závažnější (zejm. porušení ustanovení § 10 o podmínkách přepravy dětí apod.), než jsou vady v náležitostech jízdního dokladu podle § 5.

A konečně i nedodržení náležitostí jízdního dokladu [zejm. absence údaje o výši jízdného dle písm. c)] může být závažnější než absence údajů podle písm. b) cit. ustanovení. Nadto ustanovení § 5 písm. b) přepravního řádu nebylo porušeno v plném rozsahu (na jízdence byla vyznačena řádně nástupní stanice), chyběl totiž údaj o cílové stanici (či přepravním pásmu).

Míra závažnosti deliktů, na které ust. § 35 odst. 1 zákona o silniční dopravě dopadá je tedy velmi různá, stejně tak jako jsou různé závažnosti i jednotlivá porušení § 5 přepravního řádu o náležitostech jízdního dokladu, a dokonce může být závažnější i porušení § 5 odst. 1 písm. b) přepravního řádu, než bylo to, kterého se dopustil stěžovatel. Míra závažnosti tedy nemohla být posuzována tak, že za dané porušení zákona přichází typově v úvahu pokuta až do výše 100 000 Kč, a že s přihlédnutím k době trvání a jedné provozované lince, je přiměřená výše pokuty v polovině této sazby. Nesprávně byla posouzena závažnost spáchaného deliktu ve vztahu k ostatním deliktům, za něž pokuta v této výši může být uložena. Stejně tak nebylo přihlédnuto k tomu, že prvostupňový orgán hodnotil při úvaze o výši pokuty některé skutečnosti, které neměl, o čemž svědčí přímo rozhodnutí žalovaného, který dva odstavce odůvodnění vypustil (a právě odstavce týkající se hodnocení závažnosti deliktu). Žalovaný ani soud se však nezabývali vlivem této změny na úvahu o výši pokuty. Nesprávný byl tedy v první řadě závěr městského soudu, že přiměřenost výše pokuty byla hodnocena v zákonných mezích.

Městský soud pak, za situace, kdy akceptoval zákonnost úvahy správního orgánu o výši pokuty, postupoval ovšem nesprávně také tehdy, pokud při posuzování výše pokuty nepřihlédl k majetkovým poměrům stěžovatele. Stěžovatel v žalobě namítal, že s ohledem na jím dosahované příjmy je pokuta nepřiměřená a mohla by mít pro jeho podnikání likvidační charakter. V současně podané žádosti o osvobození od soudního poplatku pak uvedl, že před vydáním napadeného rozhodnutí „dosahoval mírného zisku“, což doložil příznáním k dani z příjmů fyzických osob za rok 2003, z něhož vyplynulo, že za zmíněný rok činil tento zisk celkem 16 273 Kč. Dále uvedl, že z příjmu z podnikání vyživuje nezaopatřeného syna a částečně i manželku, která je nezaměstnaná a nepobírá hmotné zabezpečení v nezaměstnanosti (tuto skutečnost doložil potvrzením o vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání na úřadu práce), rovněž prohlásil, že nevlastní majetek větší hodnoty (ani nemovitost ani osobní automobil), pouze pro účely podnikání má ve vlastnictví jeden autobus.

Podmínkou pro užití moderačního oprávnění soudem je zjevná nepřiměřenost pokuty. Soud hodnotí přiměřenost pokuty zejména ve vztahu k podmínkám, které pro úvahu o výši pokuty zákon stanoví. Samostatnou otázkou je, zda může přihlížet k majetkovým poměrům přesto, že zákon, podle něhož je pokuta ukládána, takové hledisko nezná. V tom lze vycházet z nálezů Ústavního soudu. Vztahem výše pokuty a majetkových poměrů delikventa se Ústavní soud zabýval v několika případech.

Např. v nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02, je uvedeno, že zásah do základních práv musí být přiměřený „...a má-li být pokuta individualizovaná a přiměřená, musí reflektovat i majetkové poměry potrestaného (...). Kriterium zkoumání majetkových poměrů delikventa při úvaze o výši ukládané pokuty je nezbytné a komplementární – nikoli ovšem proto, že vysoké pokuty jsou nevymahatelné, ale vzhledem k riziku 'likvidačního' účinku nepřiměřeně vysoké pokuty...“ V tomto případě ovšem Ústavní soud posuzoval zákon, kde kriterium majetkových poměrů stanoveno bylo. Stejně tak tomu je i v nálezu ze dne 13. 12. 2004, sp. zn. I. ÚS 416/04, kde Ústavní soud vyslovil, že je nepřípustné, „...aby v důsledku toho, že se jednotlivec nepodrobil jednomu

omezení práva (omezení soukromí), nebyl vystaven omezení jiného práva (práva vlastnit majetek), které je však v naprosté disproporci...“ V nálezech ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 3/02 a ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 12/03, týkajících se řešení problému dolní hranice sankce, ovšem možnost přihlídnutí k osobním poměrům označil za nezbytnou součást úvahy o výši pokuty; zde se jednalo o zákon, který v sobě takové kritérium neobsahoval. Ostatně vztahem výše pokuty a majetkových poměrů se zabýval i Nejvyšší správní soud (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. prosince 2006, č. j. 2 As 33/2006 - 102 dostupný na www.nssoud.cz).

Pokud tedy stěžovatel požádal v žalobě o moderaci výše pokuty s ohledem na jeho majetkové poměry a likvidační důsledek uložené pokuty, bylo na městském soudu, aby toto hledisko hodnotil. Přitom soud mimo skutečností zjištěných ve správním řízení mohl přihlížet jen k tvrzením a dokladům předloženým v řízení před soudem. Tvrzení žalobce jistě mohlo být posouzeno na základě dokladů připojených žalobcem k žádosti o osvobození od soudního poplatku, která byla součástí žaloby.

Městský soud takovou úvahu ovšem vůbec neprovedl a závěr, že neshledal důvody k moderaci s ohledem na majetkové poměry, lze z odůvodnění rozsudku jen dovozovat (městský soud dokonce konstatoval, že žalobce sám neuvedl v žalobě nic o tom, z jakých důvodů považuje výši pokuty za nesprávnou, neodůvodněnou či nepřiměřenou, a to přesto, že žalobce jako důvod nepřiměřenosti v žalobě uvedl likvidační účinky). Městský soud pouze velmi stručně poukázal na skutečnost, že pokuta uložená správním orgánem byla uložena dle zákonných hledisek. Ze závěru městského soudu o přiměřenosti pokuty by bylo možno dovodit, že ji nepovažuje za nepřiměřenou, a tím spíše, že ji nepovažuje za zjevně nepřiměřenou. Nelze ovšem přehlédnout, že nedostatek vlastního odůvodnění tohoto závěru neobstojí tam, kde soud měl hodnotit i kritérium, kterým se správní orgán jednak vůbec nezabýval, a ke kterému žalobce navíc v soudním řízení předložil různá tvrzení a doklady. Pokud toto hodnocení správní rozhodnutí neobsahovalo, nelze shledat v názoru vyjádřeného městským soudem v rozsudku ztotožnění s posouzením hlediska, které bráno v úvahu nebylo.

Je tedy třeba přisvědčit stěžovateli v tom, že městský soud neúplně hodnotil podmínky rozhodné pro výši pokuty, a to, že nebyla dostatečně posouzena závažnost jednání, za něž byla pokuta udělena, a dále, že nehodnotil její přiměřenost z hlediska majetkových poměrů stěžovatele ve vztahu k možnosti moderační.

V daném případě tedy nebyly naplněny namítané kasační důvody týkající se neoprávněnosti uložení pokuty, byly však naplněny kasační důvody směřující proti vybočení úvahy o přiměřenosti pokuty ze zákonných mezí a proti nehodnocení podmínek pro moderaci uložené pokuty. V tom byly naplněny kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s.

Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je vázán právním názorem v tomto rozsudku vysloveným (§ 110 odst. 1, 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí rozhodne městský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. února 2007

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu